

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 318 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 15. LISTOPADA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

DRUG TITO NA PROSLAVI U ZENICI

U prisustvu predsjednika Republike Josipa Broza Tita, u nedjelju je u Zenici svečano proslavljen završetak izgradnje najvećeg metalurškog kombinata u zemlji — Zeničke željezare, koja daje preko polovicu jugoslavenske proizvodnje srovnog željeza, valjanog čelika i kovanih čeličnih proizvoda i koksa.

Taj veličanstvenoj proslavi prisustvali su, pored predsjednika Tita i njegove supruge Jovanke, potpredsjednici Saveznog Izvršnog vijeća Aleksandar Ranković i Miljko Todorović, predsjednik Narodne skupštine Srbije Jovan Veselinov, predsjednik skupštine Bosne i Hercegovine Duško Pucar, potpredsjednik Izvršnog vijeća Srbije Slobodan Penezić, član Izvršnog vijeća Bosne i Hercegovine Uglješa Danilović, predsjednik Saveza trgovinskih komora Todor Vujasović i drugi visoki gosti.

U Zenici je održan veliki miting na kome je pred oко 100.000 radnika Željezare, naroda Zenice i okolnih mjeseta govorio predsjednik Tito.

Otkriven spomenik palim borcima u J. Primoštenu

Na velikom mitingu govorio narodni zastupnik dr. Ivan Ribar

U nedjelju je u Širokama na svečan način otkriven spomenik palim borcima sa područja Južnog Primoštena. Svečanosti su prisustvovali narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, te predstavnici vlasti, političkih i masovnih organizacija kotara i općine Šibenik i Primoštenu.

Na velikom mitingu, kojem je prisustvalo mnoštvo naroda iz

Spomen-kosturnica u Bilicama

U nedjelju posle podne u prisustvu velikog broja naroda otkrivena je spomen-kosturnica u koju su položeni posmrtni ostaci desetoročice palih boraca, koje je prije petnaest godina stradalj talijanski okupator. Svečanosti su prisustvovali narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, predsjednik Kotarskog odbora Saveza boraca Božo Blažević, predsjednik Općinskog odbora Saveza boraca Šibenik Ivo Baranović, te predstavnici političkih i društvenih organizacija Šibenika, Dubrave i Bilica. Otkriće spomen-kosturnice izvršeno je u okviru proslave Dana ustanika, koji se svake godine slavi početkom mjeseca listopada. Spomen-kosturnicu je otkrio predsjednik mjesne organizacije Saveza boraca Mate Čaleta, a potom je uzeo riječ dr. Ivan Ribar, koji je u svom izlagaju evocirao uspomene na dane Narodnooslobodilačke borbe. Na spomen-kosturnicu položeni su brojni vijenci političkih i društvenih organizacija Šibenika, Bilica i Dubrave.

Spomen-kosturnicu izradili su dobrovoljnici radom mještani Bilica, među kojima se naročito istakao Paško Lugošević pok. Jakova. U izgradnji kosturnice pružile su pomoć organizacije Saveza boraca Bilica, Dubrave i Šibenika. (J.)

Nakon mitinga, uz zvukove posmrtnog marša koji je intonirala primostenka glazba, narodni zastupnik dr. Ribar je otkrio spomenik četrdesetoročici palih boraca. Na spomenik su zatim položeni brojni vijenci narodne vlasti, političkih i masovnih organizacija.

Mjere za stabilizaciju tržišta

Organizirati otkup i kontrolirati kretanje cijena

Energične mjere protiv nabijača cijena

Novi propisi Saveznog Izvršnog vijeća, koji su nedavno doneseni, bili su predmet rasprave na sastanku koji je organizirao NO kotara sa predsjednicima NO općine, kao i na skupu predsjednika sindikalnih podružnica i organizacija SK u poduzećima.

Netom se doznao za nove propise o povećanju životnog standarda, pokušaj nekih poljoprivrednih proizvođača da povećaju cijene svojim artiklima bio je onemogućen dopremom većih količina proizvoda od strane socijalističkog sektora. Samo nekim proizvođačima, kojih je prvi dana li-

stopada ponestalo u socijalističkom sektoru, došlo je do izvjesnog povećanja cijena. To se samo odnosi na jača kojima je cijena povećana od 18 na 25, mlijeku od 50 na 60 dinara i nekim vrstama riječi. Međutim, za posljednjih nekoliko dana cijena je ovim artiklima snažena, tako da postoji tendencija približavanja ranijoj cijeni. U cilju stabiliziranja stanja na tržištu neka trgovacka poduzeća razmatraju mogućnost sniženja sadašnjih cijena svojim artiklima, pa je prvi korak u tom pravcu poduzelo poduzeće »Mesopromet«, koje je cijenu janjetini snizilo za 20 dinara. Međutim, još uvjek ima niz slabosti na domaćem tržištu, po-

sebno to vrijedi za krumpir koji se u Šibeniku prodaje po 18, u Plitviku po 16, u Kninu 20, a u Drnišu čak 35 dinara kilogram. Da bi se poboljšalo stanje na tržištu zaključeno je, da narodni odbori općina povedu strogu kontrolu kao i evidenciju o kretanju cijena na svom terenu i da u tom pravcu jače organiziraju poljoprivredne zadruge, koje su u zadnje vrijeme pokazale malo interesa u pitanju organiziranog otkupa. Isto tako je odlučeno da se poduzmu energične mjere protiv pojedinih špekulanata koji nabijaju cijene. Posebno je naglašeno pitanje kadra, koji još uvjek ne zadovoljava, a naročito onaj u zadrugama. (J.)



Šibenska tržnica

Za poboljšanje životnog standarda

UVODENJE NAGRADIVANJA PO JEDINICI PROIZVODA

Jedan od najznačajnijih zadataka predviđenih u Petogodišnjem planu razvitka privrede je povećanje lične potrošnje stanovništva, a naročito realne zarade na prvom redovima oružane borbe protiv stranog zavoevajača. Na taj način naša omladina će učiniti jednako veliko djelo kao i oni koji su poduzeća ova i spomenik. Govoreći o učestalim napadima na našu zemlju — narode, narodni zastupnik dr. Ivan Ribar je naglasio da bez obzira na klevete idemo nezdružljivo naprijed upravo i zbog toga, jer mislimo i na one velike žrtve koje su naši narodi dali u Revoluciji.

Obraćajući se omladini, drug Ribar je istakao potrebu da omladina mora biti u prvim redovima borbe za izgradnju socijalizma isto onako, kao što je ona bila u prvim redovima oružane borbe protiv stranog zavoevajača. Na taj način naša omladina će učiniti jednako veliko djelo kao i oni koji su poduzeća ova i spomenik. Govoreći o učestalim napadima na našu zemlju — narode, narodni zastupnik dr. Ivan Ribar je naglasio da bez obzira na klevete idemo nezdružljivo naprijed upravo i zbog toga, jer mislimo i na one velike žrtve koje su naši narodi dali u Revoluciji.

Narod je oduševljeno pozdravio izlaganja narodnog zastupnika dr. Ivana Ribara i Bože Blaževića.

Sa mitinga je narod Južnog Primoštena uputio pozdravne telegrame predsjedniku Titu i drugu Vladimиру Bakariću.

Nakon mitinga, uz zvukove posmrtnog marša koji je intonirala primostenka glazba, narodni zastupnik dr. Ribar je otkrio spomenik četrdesetoročici palih boraca. Na spomenik su zatim položeni brojni vijenci narodne vlasti, političkih i masovnih organizacija.

Opširniji izvještaj o jučerašnjem savjetovanju objavit ćemo u idućem broju.

Saopćenje Odbora za proslavu 40-godišnjice KPJ

Pod predsjedništvom generalnog sekretara SKJ Josipa Broza Tita u Beogradu je prošlih dana održan sastanak Odbora za organizaciju proslave 40-godišnjice KPJ.

Pošlije uvodne riječi druga Tita odbor je prešao na razmatranje programa za proslavu 40-godišnjice KPJ.

Odbor je odlučio, da se 40-godišnjica proslavi tako, kako to odgovara značaju Komunističke partije, odnosno Saveza komunista Jugoslavije i njegovoj ulozi u historiji jugoslavenskog naroda i njegovoj današnjoj borbi za izgradnju socijalizma. Godišnjica osnivanja KPJ bit će zato proslavljena kao svenarodni praznik na našvećeniji način. Čitava godina 1959. bit će kao jubilarna godina posvećena sjećanju na borbe, događaje i ličnosti značajne za razvijanje i izgradnju i lik KPJ. Tako će se kroz proslavu oživjeti bogate tradicije našeg revolucionarnog pokreta. Istovremeno jubilarna godina treba da bude podsticaj za dublje izučavanje žvota i rada Partije odnosno SKJ, za upoznavanje najširih narodnih slojeva, naročito mlade generacije s tom bogatom historijom, kako bi one bile odgojane u duhu tih borbenih tradicija i bile kadre da dijelo naše revolucionarne Partije nastave. Tako će se kroz proslavu oživjeti ne samo bogate tradicije našeg revolucionarnog pokreta nego svestranije osvijetliti današnja njegova djelatnost u izgradnji socijalističkih odnosa u našoj zemlji, u razvijetu socijalističke misli.

Odbor je odlučio, da se se proslavom 40-godišnjice Komunističke partije Jugoslavije poveže proslava 40-godišnjice Saveza komunističke omladine Jugoslavije (SKOJ-a), koji je odgrađao krunsku ulogu u okupljanju revolucionarne omladine Jugoslavije, bivši vjerni pomagač Partije i u najtežim danima za revolucionarni pokret nepokolebljivo se borio pod zastavom Partije. Na taj način razne manifestacije prilikom proslave 40-godišnjice KPJ isprepletat će se sa manifestacijama iz života i aktivnosti SKOJ-a. Posebno će se obilježiti proslave 40-godišnjice osnivačke konferencije SKOJ-a (Zagreb 1919. godine), kao i neki

ostaci održani u Jubilarnoj godini posvetit će se naročita pažnja proučavanju historije KPJ, odnosno Saveza komunista Jugoslavije, prikupljanju građe za historiju Partije, sredovanju muzejskih zbirki otvaranju tematskih izložbi i slično. Predviđa se niz edicija posvećenih 40-godišnjici KPJ, a posebno zbornika, koji će kroz sjećanje pojedinih ličnosti ilustrirati bogatu historiju našeg radničkog pokreta i borbe za socijalističku Jugoslaviju.

Na sjednici je donjet i zaključak, da se formiraju republikanski, kotarski i općinski odbori za organizaciju proslave 40-godišnjice KPJ, u koje će ući predstavnici političkih i društvenih organizacija. Oni će voditi brigu o pripremama proslave i njenom održavanju.

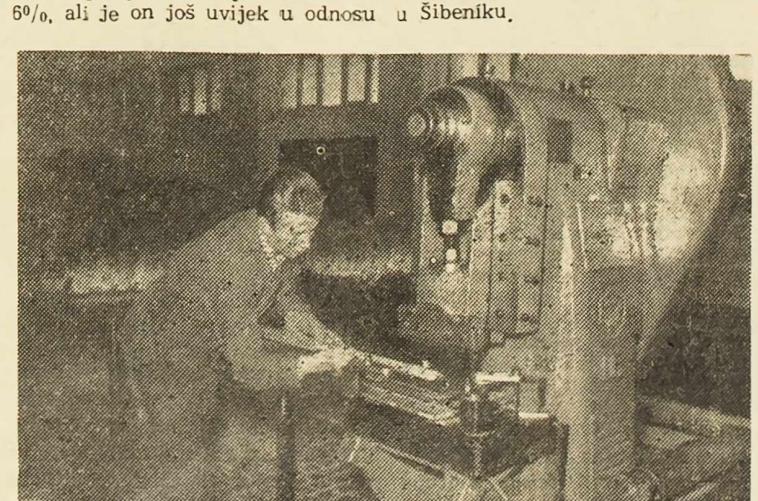
Sjednica Narodnog odbora kotara Sniziti cijene i troškove

U petak je u dvorani Društvenog doma održana redovna sjednica Narodnog odbora kotara Šibenik kojom je prisustvovao narodni zastupnik dr. Ivan Ribar. Na ovdjejšnjem sjednicom Kotarskog vijeća i Vijeća proizvođača doneseno je nekoliko odluka i rješenja koji će pridonijeti bržem razvoju privrede i poboljšanju životnog standarta.

Raspovlađujući o izvještaju Trgovinske komore kotara, koji će uskoro biti podnijeti na godišnjoj skupštini istaknuto je, da je učinjen znatan napredak na području trgovacke mreže u snabdijevanju gradskog i seoskog stanovništva. U primjedbe koje su dane spomenuti izvještaj, neki od odbornika iznijeli su misljenje, da pojedine privredne organizacije nisu dovoljno vodile brigu o smanjenju cijena i troškova, jer je prospekt porasta cijena na kotaru u ovoj godini bio veći od jugoslavenskog prosjeka za gotovo 20%. Istina, porast cijena smanjuje se u posljednje vrijeme za oko 5%, ali je on još uvjek u odnosu

na prošlu godinu veći za 120%. Na sjednicama je donijeto rješenje o davajući garantije za obrtna sredstva tvornici lakiha metala »Boris Kidrić« u iznosu od milijardi 489 milijuna dinara kao i rješenje o davajući garantije iz investicionog zajma istoj tvornici u ukupnom iznosu od 103 milijuna dinara, koji će se utroštiti na nastavak radova na dovršenju objekata. Izglasano je također rješenje da se u Šibeniku osnuje Servis za vršenje transportnih usluga koji će koristiti privredne organizacije, državne ustanove i nadle-

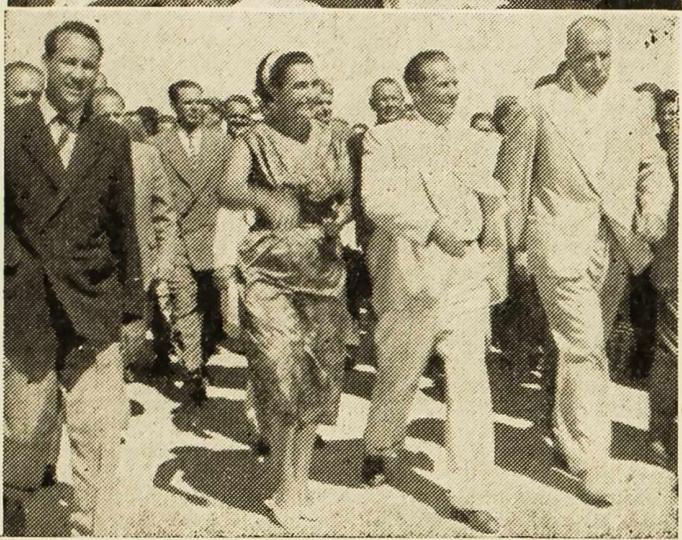
žajnici. Na zajedničkoj sjednici obaju vijeća održeno je rješenje o imenovanju upravitelja Centra za umjetno osjenčavanje u Kninu, rješenje o izboru novog člana Savjeta za poljoprivredu, sumarstvo i vodoprovodu, zatim rješenje o izboru novog člana Savjeta za narodno zdravje kao i rješenje o imenovanju prof. Slavka Fulgozija za upravitelja Narodnog kazališta u Šibeniku.



(Nastavak na 2. strani)

ZLARINJANI KOD TITA

Na masovnom zboru delegati su iznijeli razgovore i utiske s prijema



Sa nedavnog posjeta druga Tita Zlarinu

U subotu naveče zlarinska lokalna razglašna stanica obavijestila je mještane, da će se sutradan održati sastanak birača, na kojem će zlarinski odbornik u općinskom i kotarskom NO Jerko Kaloper i sekretar mjesne organizacije SK Franje Acalin govoriti o prijemu kod predsjednika Republike. Oni su zajedno sa predsjednikom NO općine Šibenik Petrom Rončevićem sačinjavali delegaciju bloka Zlarina, koju je predsjednik Tito primio 8. listopada.

I bez te obavijesti i staro i mlađe u Zlarinu znalo je, da su se njihovi delegati vratile sa puta i željno očekivali susret sa njima, Zato ne treba ni pominjati, da su na taj nedjeljni sastanak birača došli svi, koji su mogli doći, i da se taj sastanak birača pretvorio u veliki narodni zbor.

Predsjednik smo iznijeli četiri zlarinska problema — informirao je odbornik Jerko Kaloper:

Izgradnja hotela, škole, vodoopskrbe i pitanje opstanka naše zadruge.

Neka od tih pitanja zahvatit će se u jedinstvenom tretiranju problema naših otoka. Izvršno vijeće

Uz izgradnju hotela i razvijanje turizma važno je i pitanje vodoopskrbe. Kad se podizala cistrna, projektant je predviđao 5.500 kvaratinskih metara površine naplava. Međutim dovršeno je nešto preko polovine površine naplava. Zbog toga smo i ovog i prošlog ljeta ostajali bez vode. Na otok je brodom dovozana voda.

I to ćemo pitanje rješiti uz pomoć Armije — informirali su delegati. Pomišljamo i na to, da iskoristimo prirodnji pad i da cjevovodima provedemo tekuću vodu na novi pansion...

U posljednjih nekoliko godina Zlarin je utrošio oko 35 milijuna dinara za elektrifikaciju. To je bio zadatak broj jedan i zbog toga su bili svi drugi komunalni problemi u drugom planu.

A zadruga?

Morat ćemo je rasformirati. Prevelik je dug i preveliki anuiteti, koji je opterećuju. Osim toga veliki su i troškovi lova na korale. Ali, pošto se Zlarinjani jedini u našoj zemlji bave lovom i obradom korala morat će mo tu granu na neki način očuvati, već radi čuvanja tradicije. Možda osnujemo neko poduzeće...

Bilo je još mnogo razgovora o problemima otoka. I o tome, kako je delegacija srađeno primljena kod predsjednika Republike, kako su ih srađeno primili i svj. oni drugovi, koji su sa drugom Titom ovog ljeta posjetili Zlarinu.

Oni drugovi u Beogradu, koji nisu bili u Predsjednikovoj pratični kazali su nam: »Kažite nam, kako je to bilo u Zlarinu, kad svi toliko govore oposjetu vašem otoku — s ponosom se prisjećaju drugovi Kaloper i Acalin svojih beogradskih susreta.

I posjet druga Tita Zlarinu i prijem delegacije i svi ti razgovori o problemima otoka bili su veliki poticaj, da se na ovom zboru, koji je imao nezapamćenu posjetu, Zlarinjani međusobno porazgovore i dogovore, kako će uređivati svoje mjesto, kako će i vlastitim snagama učiniti što više, da razviju turizam, unaprijeđe i učini svoj otok što privlačnijim. (b)

Vidjeli smo, da je predsjednik Republike u toku tih problema i poslova, da mu se o tome referira... informirali su delegati.

Kod predsjednika Tita rješeno je odmah ono što je za nas trenutno najaktueltinije. To je dovršenje adaptacije zgrade za pansion. Kapasitet tog malog hotela bit će samo 36 ležaja, ali će imati restoran znatno većeg kapaciteta, gdje će se moći hraniti gosti i turisti, koji će odsjetiti u kućnoj radinosti. Za taj objekt odobreno nam je 24 milijuna dinara, koliko prediva troškovnik. Na objektu moraju radovi otpočeti odmah, jer imamo obavezu pred Predsjednikom, da će mo ga iduće sezone otvoriti.

»Nemojte da se desi, ako vas godine opet posjetim, da taj objekt ne bude gotov. — Eto, to nam je rekao drug Tito. Moramo odmah otpočeti s radovima, objašnjavali su članovi zlarinskog delegacije.

Gotovo dvije godine u lozovačkoj tvornici gline i aluminijske funkcioniše sistem obračuna po ekonomskim jedinicama.

Ideja za uvođenje ovakvog načina poslovanja došla je od samih radnika, jer se uvidjelo da je hitno potrebno poduzeti nešto, što bi pridonjelo saniranju prilikom u poduzeću. Nabavne cijene sirovina bile su i sviše velike opterećenje, proizvodni troškovi srazmjerne previsoki, a produkt dabome, skup i nekurentan. K tome treba nadodati i osjetan nedostatak višeg stručnog kadra. Sve to dovelo je produkciju u vrlo tešku situaciju.

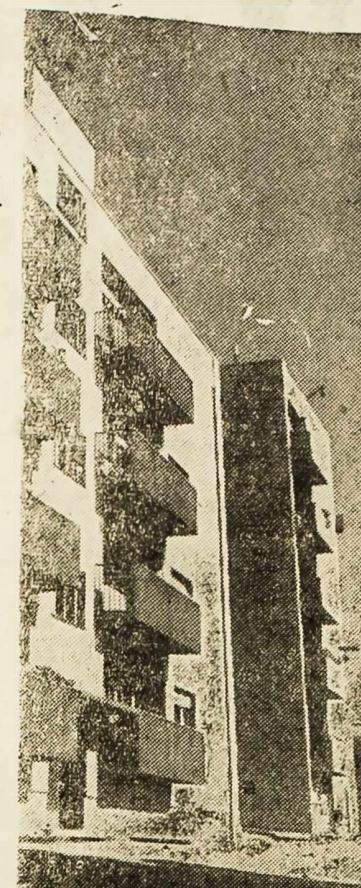
Konstatirano je da »lijek« leži jedino u uvođenju novog načina poslovanja, koji bi pojačao interes kolektiva za proizvodnju i cjelokupne probleme poduzeća. Svi tvornički pogoni podjeljeni su na 33 ekonomске jedinice. Za svaku jedinicu bilo je potrebno uvesti i posebno knjigovodstvo. I radom se otpočelo 1. siječnja prošle godine. Istina na početku je bilo prigovora, kolebanja, pesimizma, stvari naravno nisu isle predviđeni tokom. Ali ne za dugo.

Negativna shvaćanja pojedinaca ubrzao su se raspršila. Svaka ekonomski jedinica ima svoj jednomjesečni plan proizvodnje i utroška, koji je postavljen na sasvim realnoj osnovi. Plan omogućava da se svaki pogon, odnosno jedinica neposredno uključi i zainteresira za mogućnost većeg radnog efekta, ostvarenja usteđe u materijalu, mazivu i ostalom, što sve skupa dovodi do znatno bolje ekonomske realizacije.

Kretanje jednomjesečne planske proizvodnje povjerenje je planskim organima i samim radnicima, koji analiziraju ostvarenja, vide gdje im se stvari ne odvijaju normalnim tempom, gdje je utrošak veći i što je potrebno poduzeti da pokazatelji ne osciliraju ispod planske razine.

Jasno je da do cijelovitog uvođenja ovakvog načina poslovanja ne može doći ukoliko se ne vrši premjerenje onog tko je najviše postigao. Veoma je čest slučaj da radnici u nekim proizvodnim jedinicama pored svoje redovne zarade dobiti i do 15.000 dinara mjesечно.

Prije, dok su opći troškovi teretili



Šibenik: stambena zgrada

Za poboljšanje životnog standarda

(Nastavak sa 1. strane) bu proizvodnost rada u odnosu na raniji prosjek povećana za 29,6%, a proizvodnja za 70%. Brutto proizvod je povećan za 80%, a prošnjaci su zarada po jednom uposlenom na 34%, a porast ukupnih zarada za 30%. Slično je i u tvornicama »Fotočemika« i »Tvornici parnih kotlova u Zagrebu«.

Osnovni princip nagradjivanja po ovom sistemu leži u izravnom vezivanju visine zarada radnika uz postignuti efekat u radu. Znači, da koliko radnik više proizvede, toliko više i učestvuje u raspodjeli dohotka. Ovakvo povećanje zarada ima ekonomsko opravdanje u povećanju proizvodnje. Jedinicu proizvoda predstavlja u naturalnom pokazatelju izraženu jedinicu proizvoda u pojedinom poduzeću. Ovaj je individualan i ovisi o specifičnosti i tehničkom procesu svake privredne organizacije, pa može biti, komad, tona, metar, litar, norma sat ili neki drugi pokazatelj.

Da bi se ovaj sistem po jedinici proizvoda mogao primijeniti, nužno je da tako utvrđena jedinica proizvoda bude standardna i da se u principu ne može mišljiti. Do eventualnih izmjena moglo bi doći kod veće izmjene assortimenta, uvođenjem nove proizvodnje, šire izmjene tehnološkog procesa i slično.

Koliko proizvoda, odnosno jedinicu proizvoda ostvariti poduzeće u jednom periodu, toliko puta po prosječnoj vrijednosti jednog proizvoda ostvaruje platnog fonda. Razlika između ovako ostvarenog platnog fonda i isplaćenih plaća po tarifnim stavovima na osnovu tarifnog pravilnika dijeli se po određenom ključu svaki mjesec. Sva-

kako je važno da se zarada po jedinici proizvoda isplaćuje po isteku svakog mjeseca, pošto je jedino tako moguće stimulirati proizvodnju.

U poduzećima, gdje postoji fazi obracun, nužno je izračunati učešće plaće u svakoj fazi izrade. U praćenju jedinice proizvoda po proizvedenim komadima, potrebno je za mesta koja nisu direktne vezane za proizvodnju, uvesti pranje po prodajnim, realiziranim proizvodima. Ovo za što izvjesni sektor u privrednoj organizaciji nemaju neposrednu mogućnost i kakve interencije na količinu ostvarene proizvodnje, a imaju mogućnost da utječu na količinu proizvodnje. Budući da je jedinica proizvoda standardna veličina i da veća ili manja proizvodnja u pojedinim slučajevima može oscilirati, postoji teoretska mogućnost da zarada u pojedinim razdobljima ne budu ravnomjernye. U tom se slučaju preporuča formiranje posebnog rezervnog fonda plaća, koji služi za pokriće eventualnih manjkova u kasnijem periodu.

Na našem području pokusno uvođenje sistema nagradjivanja po jedinici proizvoda primjenit će se u TLM »Boris Kidrič«, tvornici aluminijuma Lozovac, tvornici elektroda i ferolegura i Boksitnim rudnicima u Drnišu.

Na nedavno održanom seminaru d'ektorima i predstavnicima radničkih savjeta i sindikalnih organizacija tih poduzeća, došlo je da izražaja uvjerenje da će se sistem nagradjivanja po jedinici proizvoda moći, iako uz izvjesne teškoće, uspješno primijeniti. Sve sad zavisi od toga koliko će se radni kolektivi i njihove organizacije angažirati u razradi tog sistema u objašnjevanju njegove korisnosti i analitičke procjene težina i vrijednosti svakog radnog mjesto u privrednoj organizaciji.

T. Dean

Obračun po ekonomskim jedinicama u tvornici u Lozovcu

Značajni proizvodni rezultati

Gotovo dvije godine u lozovačkoj tvornici gline i aluminijske funkcioniše sistem obračuna po ekonomskim jedinicama.

Ideja za uvođenje ovakvog načina poslovanja došla je od samih radnika, jer se uvidjelo da je hitno potrebno poduzeti nešto, što bi pridonjelo saniranju prilikom u poduzeću. Nabavne cijene sirovina bile su i sviše velike opterećenje, proizvodni troškovi srazmjerne previsoki, a produkt dabome, skup i nekurentan. K tome treba nadodati i osjetan nedostatak višeg stručnog kadra. Sve to dovelo je produkciju u vrlo tešku situaciju.

Konstatirano je da »lijek« leži jedino u uvođenju novog načina poslovanja, koji bi pojačao interes kolektiva za proizvodnju i cjelokupne probleme poduzeća. Svi tvornički pogoni podjeljeni su na 33 ekonomске jedinice. Za svaku jedinicu bilo je potrebno uvesti i posebno knjigovodstvo. I radom se otpočelo 1. siječnja prošle godine. Istina na početku je bilo prigovora, kolebanja, pesimizma, stvari naravno nisu isle predviđeni tokom. Ali ne za dugo.

Negativna shvaćanja pojedinaca ubrzao su se raspršila. Svaka ekonomski jedinica ima svoj jednomjesečni plan proizvodnje i utroška, koji je postavljen na sasvim realnoj osnovi. Plan omogućava da se svaki pogon, odnosno jedinica neposredno uključi i zainteresira za mogućnost većeg radnog efekta, ostvarenja usteđe u materijalu, mazivu i ostalom, što sve skupa dovodi do znatno bolje ekonomske realizacije.

Poslovanje po ekonomskim jedinicama ima i tu prednost, što

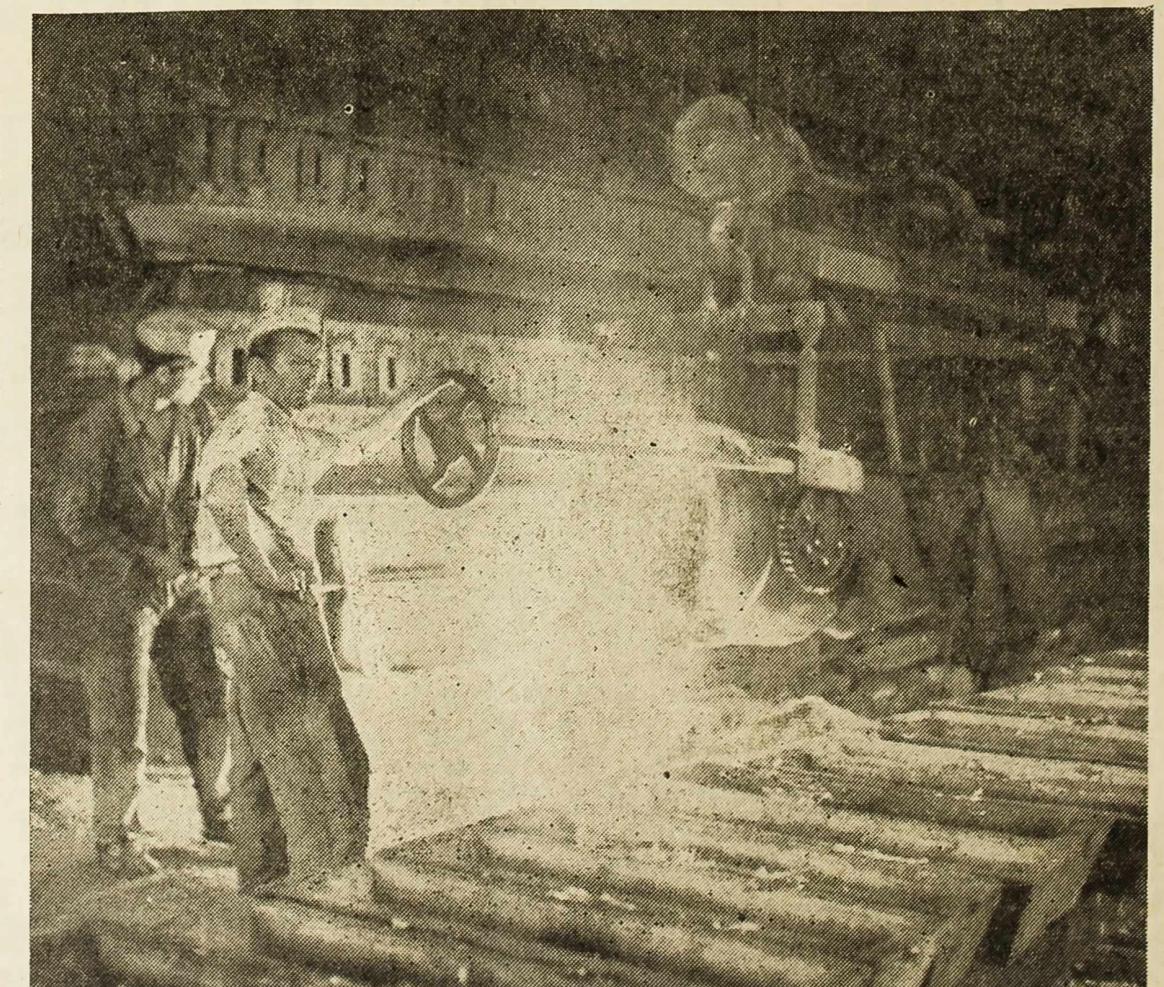
se veoma lako uočava višak radne snage. Tako je, na primjer, broj radnika reducirana za 35%.

Ovakvim načinom poslovanja tvornica gline i aluminijske u Lozovcu uštedila je tokom prošle godine 100 milijuna dinara.

Proizvodnja iz I. kvartala ove godine predstavlja ujedno najveću produkciju u dosadašnjem 20-godišnjem radu poduzeća. Za to u izvjesnoj mjeri imaju udjela i neki novootvoreni proizvodni noviteti, kao i stručna pomoć francuske firme »Peshime«.

Informirani smo da se sistem obračuna po ekonomskim jedinicama primjenjuje i u ostalim ključnim objektima šibenske industrije: tvornici lakovih metala »Boris Kidrič«, te tvornici elektroda i ferolegura i u tekstilnoj tvornici »Jedranka«.

Sve te nove mjeri, ujedno naravno budu u cijelosti prihvateće i provedene, znači će daljnji napredak ovlašnje privrede u cijelini. (m.m.)



Iz tvornice gline i aluminijske u Lozovcu

GRADANI pisu...

U Strmici nema mesarnice

Opskrba svježim mesom, jedan je od najvećih problema Strmice. Upravo je nevjerojatno da u ovom selu, koje je ujedno i jedan mali industrijski centar sa dosta radnika i službenika nema prodavaonice svježeg mesa. Ovo zadaje najviše brige radnicima i službenicima, koji se snabdijevaju isključivo sa tržnice, jer su prisiljeni za jedan kilogram svježeg mesa putuju u Knin. Naročito velika potražnja svježeg mesa bježeće je nedjeljom. Gotovo svake nedjelje nastaje trka za svježim mesom. Ljudi se snabdijevaju sa različitih strana, a većina ih ipak ostane bez njega. Potrošači otvoreni negođuju i opravno traže od opće poljoprivredne zadruge da otvor mešnicu u kojoj bi se bar povremeno moglo dobiti svježeg mesa. U upravi zadruge pričaju, da ne mogu dobiti dozvolu za prodaju svježeg mesa, jer u Strmici nema veterinaru da utvrdi zdravstveno stanje mesu. Potrošačima to nije dovoljno jasno, jer i druge zadruge prodaju meso bez veterinaru. Otkud njima dozvola? Postavlja se još jedno pitanje? Nije li ve-

V. Zelembaba

Zašto?

Ervenik je selo u kome ima 3000 stanovnika. Udaljeno je od bolnice i ambulante, jer do najbliže ambulante, koja se nalazi u Kistanjama, ima više od 20 kilometara, a do bolnice u Kninu 30 kilometara. Bilo je određeno da svakog četvrtka dolazi netko od ambulante iz Kistanjama, te da vrši pregled pacijenata. To je bilo pogodno, jer se svakog četvrtka održava pazar u Erveniku. Međutim, u posljednje vrijeme liječnik ne dolazi redovito. Nekad prode i po više tjedana da liječnik ne dođe u Ervenik, pa se mještani Ervenika pitaju zašto? Zašto se ovolikom selu posvećuje slaba pažnja i zašto bi se za svaku sitnicu moralo ići u Knin ili Kistanje?

(S)

Kultura i prosvjeta

DRUGI FESTIVAL DJETETA?

FESTIVALU NIJE SVRHA DA BUNE ISKLJUČIVO ATRAKTIVNO-ZABAVAN — TROŠKOVI FESTIVALA — DOGODINE, U ŠIBENIKU ILI DRUGDJE?

Nakon što je završio Prvi festival djeteta u Šibeniku, u vezi s njime još i danas kruži dva pitanja: prvo: da li da se održi Drugi naredne godine, i drugo, gdje da se održi.

Oni, koji su bili najprijetnije vezani s rukom Prvog festivala, načistu su, da bi naredne godine trebalo održati smotru dječijih aktivnosti i da bi se ta smotra odnosno festival trebao održati u Šibeniku.

Ova misao došla je jasno do izražaja na sastanku javnih, društvenih i političkih radnika, okupljenih na jednoj vrsti skupštine posljednjeg dana festivala, na kojoj je izabran i novi festivalski odbor. A novi festivalski odbor, koji je pred par tjedana održao u Zagrebu svoju prvu sjednicu, na kojoj su se rješavala neka organizaciona pitanja, jednodušno se izjasnio, da se kontinuitet ne smije prekidati i da festivalski centar može da bude samo Šibenik.

Ali ono, u čemu je odbor jednodušan, nije uvijek u skladu s gledanjem i drugih odlučujućih faktora, kako u pogledu same ideje festivala, tako i mesta njegovog održavanja. Međutim, izgleda, da takovi stvari dolaze iz nečelovitih i ne uvijek do kraja sagledanih ciljeva festivala.

Kad bi cilj festivala bio da se zabavi i razveseli samo dječija (i odrasla) publike Šibenika, ili bilo kojeg drugog grada u Jugoslaviji, onda bi i odbor bio prvi za to, da se takvi festivali ne održavaju. Sredstva bi se mogla mnogo korisnije i razboritije utrošiti. Ali cilj je dječjeg festivala da prikaze vrhunsku dostignuću najrazličitijih građana dječijih aktivnosti, i da to prikaže ne samo publici jednog grada (koja je, naravno, potrebna i nužna), nego u prvom redu onima, koji se bave estetskim odgojem djeteta na širokom području čitave zemlje. Tako festival dobiva svoj smisao, jer postaje - uz savjetovanje pedagoga, učitelja, umjetnika i sl., koja bi se povodom prikaza pojedinih djelatnosti održala - smotru onoga za čim se teži u odgoju djeteta, što svakome odgojitelju može postati pouzdan vodič i štavište, idejni putak u njegovom daljem radu. U tom je poseban značaj i vrijednost ovoga festivala.

Ovakvo gledanje na festival rješava i još jedan problem, koji se često ističe u razgovorima. To je finansiranje festivala.

Provodenjem organizacije festivala u skladu s osnovnom idejom stavljanjem u prvi plan njegovog



Sa I. festivala djeteta

imali interesa da sami aranžiraju ne samo neposredna i srdaćna izložbu, nego i sve druge mogućnosti - smještaj učesnika, obilježenje i sa svakom privremenom organizacijom, koja je predmet svoje djelatnosti usmjerena na odgoj djeteta.

Na taj način na samog organizatora pao bi tek jedan dio troškova, a to bi bila ulaganja od kojih bi grad imao trajne koristi (na primjer postepena zgrada gledališta, koje i onako treba jednom izgraditi, uređenje pojedinih djelova grada, otvaranje nepoznatih predjela i slično).

Prema tome financiranje ne bi mogla niti biti smjela biti zapreka o koju se inače znaju razbiti mnoge dobre zamisli.

Druge pitanje: gdje da se održi Drugi festival, nailazi na prigovore, da zašto samo Šibenska dječja da imaju koristi od festivala. Ali, nakon onoga što smo naprijed rekli, ovo pitanje gubi svaki smisao, jer bez obzira gdje

je to Srednji Istok, za Azije to je Srednji Zapad. To je vrelo tlo, gdje temperature dostižu 40-50 stupnjeva i gdje utroba zemlje skriva skupocjenu naftu, kao što je poznato — uzrok čestih međunarodnih sukoba.

JEDINSTVO ARAPSKOG SVIJETA

Na vrelom tlu

Donosimo nekoliko napisu o jedinstvu arapskog svijeta iz pera Mahmuda Konjhodžića jednog od naših poznavalaca tog vrelog područja Afrike i Azije. Ovi napisu, specijalno napisanih za list, pružiće sliku o prilikama na tom dijelu svijeta, koji je od vajkada, a i danas stršno u centru pažnje svjetske javnosti.

Tisuće milja od Azije do Atlanтика, od Bagdada u Iraku do Kapsablane u Maroku, proteže se neprkinut lanac arapskih zemalja. Neke od njih, kao Irak, Sirija, Liban, Jordan, Saudijska Arabija, Jemen i još čitav niz sitnih država, smještene su u Aziji. Za nas je to Srednji Istok, za Azije to je Srednji Zapad. To je vrelo tlo, gdje temperature dostižu 40-50 stupnjeva i gdje utroba zemlje skriva skupocjenu naftu, kao što je poznato — uzrok čestih međunarodnih sukoba.

VITALNOST ARAPA

Premda približnim računima danas ima oko 80 milijuna Arapa. Nema, istina, točnih statistika, jer u arapskom svijetu ima država u kojima nikad nije vršen moderan popis stanovništva. Ali ipak, u arapskom svijetu, a i inače zna se koliko u kojoj državi ima stanovnika i kakav je godišnji prirast, koji je kod Arapa znatan, jer je natalitet vrlo velik. Istina i umiranja su tamo, u carstvu bijede, vrlo brojna, ali ipak vitalnost arapskih naroda je značajna činjenica u njihovom usponu, čiji smo svjedoci danas. Kod Arapa nema »bijele kuge«, tako da uprkos vrlo velikoj bijedi i niskom standardu, broj stanovništva neglo raste. Egipat je naj-središnja arapska država, gdje su vršeni popisi stanovništva na suvremen način i zna se, da sva-

ke tri godine, Egipt broji jedan milijun Egipćana više.

Egipat povezuje snažno ostale Arapski svijet, kao što povezuje i Afriku i Aziju. Egipat je smješten na tlu Azije i Afrike, to je jedina afroazijska država, koja se proteže na dva kontinenta.

Na jugu Egipta i u Sudanu, arapski svijet prelazi u svijet »crne Afrike. Stanovništvo Sudana se jednim dijelom na sjeveru smatra Arapima. Ako to nisu porijeklom Arapi to su arabizirani Crnici, kojima je materinski jezik arapski, a taj je jezik službeni jezik Sudana.

Na zapad od Egipta nastavlja se arapski svijet. Libija, zatim Tunis, Alžir i Maroko arapske su zemlje i to kao što znamo vrlo vitalan dio arapskog svijeta. Arapi nazivaju Tunis, Alžir i Maroko: »Arapski Zapad« — »Magrib el Arabi«.

Tako imamo geografsko jedinstvo Arapa. Na tlu Azije i Afrike arapski svijet je geografski povezan. Nekada je ovaj svijet bio snaga, koja je vladala mnogo širim područjem nego je danas tlo na kojem žive Arapi. Dovoljno je samo spomenuti Španjolsku gdje su Arapi svojom vladavinom do danas ostavili vidne tragove.

Sva historija Arapa i sva moć i nekadašnja slava Arapa svjedoči o jedinstvu toga plemenito svijetnih Arapa, uopće.

ali se budi i oštvo bori za svoju nezavisnost.

100 GODINA BIJEDA I BORBE

Pad arapske sile nastavio je u borbi s jednim carstvom koje je odnijelo pobedu. To je bilo turško carstvo, koje je primilo vjernu i donekle uzelo arapski jezik za svoj, s arapskim polumjesecem slijedom mogle zasjeniti program ovog plemenitog festivala.

Sada bismo mogli rezimirati.

Potreba za ovim i ovakvom festivalom je neocjenjiva. Srpska mu je prvenstveno odgojna. Žižak je između ostalog, izglasana odluka o zaštiti javnog reda i mira na području općine, koju je stanovalištvo željno čekivalo. Na sjednici je odobrena novčana pomoc od 200.000 dinara za elektrifikaciju telefona Kadina Glavice.

Osman tada donijeto je nekoliko rješenja u pogledu davanja garantije nekome poljoprivrednim zadružma za koristenje obrtnih sredstava. Donešen je i privremeni plan mreže centralnih osmogodišnjih škola na području općine za školsku godinu 1958/59.

Njihovim rješenjem je izabran

Smiljan Reljić. Dosadašnji predsjednik Slavo Vesić odlazi na novu dužnost.

Z.

Bratiškovci mijenjaju lice

U zadnjih deset godina u Bratiškovcima se mnogo toga izmjenilo. Mnogo je seoske djece otišlo u škole na izučavanje zanata, a oko 20 posto mještana je zapošljeno u Šibeniku i drugim mjestima. Poljoprivredna zadruga je razgranala nabavno-otkupnu djelatnost i na taj način omogućila poljoprivrednicima da lakše plasiraju svoje proizvode i nabave potrebne artekle. Povećava se školski prostor i pojčava prostorni kader, a radovi na gradnji osmogodišnje škole su već otpočeli...

Sve u svemu, mjesto je pošlo u novom savremenog života.

ZADRUGA DOBRO POSLUJE

Centar kulturnog i ekonomskog života u selu Jeste svakako zadružni dom u kojem je smještena sala za prijedbe, čitaonica i sve zadružne prostorije.

Zadruga se dosad uglavnom bavila otkupom poljoprivrednih proizvoda i nabavkom za selo potrebnih artikala. Da bi brže i ekonomičnije otpremala i dopremala robu, zadruga je iz vlastitih

sredstava nabavila kamion. Otkupljivanje je najšive vino, rakija, bajame, jagode i t. d. Iako prošla godina nije najbolje ponijela, zadruga je u prvom polugodištu 1958. god. učinila promet u iznosu od 43.539.000 dinara i ostvarila čisti dobitak od 3.800.000 dinara.

Kako poslovni upravitelj kaže, zadruga namjerava u bliskoj budućnosti podignuti veliku ekonomiju. Već sada je jedan dio tog

plana ostvaren. Nedaleko Visovca

podignut je na prostoru od 80

hektara plantažni voćnjak, koji je

zasaden bagajima i breskama.

Breske dobro napreduju, a bajar

mima ne odgovara podloga, pa će

umjesto njih posaditi vinje.

Druži dio ekonomije se podiže između

Plastova i Bratiškovaca, gdje je

na prostoru od 60 hektara iskrivena

pustara. Ove godine je već

zasadeno oko 8 hektara vinograda,

a iduće godine će se ostati

do zasaditi djelomično vinovom lozom,

a djelomično voćnjakom. Na istom prostoru zadruga je osigurala ispašu za 1000 ovaca, koje će

u najkorije vrijeme biti marinirane.

Pored ovih planova, oko

zadržanog doma podiže se potrebne

gospodarske zgrade i na taj će se

prostora zadruge.

nadne rješiti pitanje skladničnog

Kako se vidi, zadruga ima sjajnu budućnost. Zahvaljujući svom

urednom plesovanju ona je stekla

velik broj poslovnih prijatelja Šibenske i Bosne. Dosadašnji

uspjesi zadruge uvjetovani su

sljedećim zadugama u likovnom

ljučevju prema zadržuci, kao i umještosti u radu poslovnoj upraviteljima.

Svake godine se broj učitelja povećava,

pa je potreban i veći broj stanova.

Njihov je se nedostatak još jače

osjetio izgradnjom osmogodišnje

škole. Međutim, taj se problem

može lako rješiti, jer u selu po

stoji nekoliko zgrada u kojima je

potrebno izvršiti manje adaptacije.

Potrebitno je samo malo truda,

pa da se i to stambeno pitanje rješi.

Drugi je problem lakše rješiti.

Selo je udaljeno od Skradina 9 km,

pa je odlažak bolesnika liječniku

bio otežan. Zbog toga je ranije

u selu otvorena ambulanta i liječni

ček učiteljica Jovana Trabonjača.

I KULTURNI ŽIVOT JE NA VISINI

U Bratiškovcima se posljednjih godina u kulturnom životu krenulo dobro. Selo ima dobro oplemljenu čitaonicu, koja je dobro posjećena naročito od mladića. Zadruga je omladinskoj organizaciji i školi poklonila kompletne instrumente za tamburaški zbor i harmoniku. Zahvaljujući učiteljima, zbor je protekle godine postigao zapažene uspjehe. Ove

će godine zadruga nabaviti još nekoliko instrumenata. Učitelji su sa

zadružnjima i načinjajući

zadružni koncerti.

Mirko Urošević

Selo ima i svoje brige. Ove godine su poljoprivredni proizvodi

slabo ponijeli. Pšenice i kukuruz

su bilo dovoljno, a vinogradne

rupe je zatekla suša. Sve to govori o

četvrti godini u selu, međutim,

novosti iz naših općina

Kninska kronika Nova čitaonica

U nedjelju 12. o. m. u prisustvu Bože Radića, predsjednika Narodnog odbora općine, Moma Šolaja, predsjednika Općinskog odbora SSRN, predstavnika Kotarskog vatrogasnog saveza Šibenik, članova kninskog Dobrovoljnog vatrogasnog društva, te brojnih gostiju, na svečan način otvorena je čitaonica u vatrogasnom domu.

Otvaranje ove kulturne ustanove predstavlja dragocjen doprinos u rješavanju materijalne baze potrebne za razvijanje kulturno-prosvjetne djelatnosti u Kninu. Zato se svečanom otvaraju vatrogasne čitaonice ujedno raduju svim građanima, koji također mogu postati članovi nove čitaonice, jer im kao i vatrogascima stoji na raspolaganju velika, lijepa i svjetla prostorija. U čitaonici se nalaze primjeri centralne, republike i lokane štampe, radioaparat, biljar i sah garniture.

Kninsko DVD, koje postoji već 30 godina, ubraja se među najbolja i najaktivnija društva u našoj Republici. Taj ugled društvo je steklo neseničnim i požrtvovanim radom svojeg članstva.

ZAPALIO KAMION PAMUKA

9. o. m. došlo je do požara pamuka na željezničkoj stanici u Kninu.

Iz Sinja je tvornica »Dalmatinika« uputila u Knin kamion pamuka, s tim da se pretovari u vagon i otpremi u tekstilnu tvornicu Dugaresa.

Dok je kamion čekao na utovar, Bogdan Budimir, željeznički skladistař iz Knina, da bi se uvjeroio, da li je ova sirovina lako zapaljiva, pripaljenom cigaretom ili šibicom upalio je čuperak pamuka, što je ubrzo izazvalo požar.

Šteta je znatna.

PREDAVANJE ZA RODITELJE

Povodom Djeće nedelje dr. Josip Katalić, specijalista za dječje bolesti održao je u općinskoj vijećnici redovnu godišnju skupštinu. Na ovoj skupštini prosvjetni radnici kninske komune osvrnuli su se na do-sadašnji rad, proanalizirali probleme društva, školstva na ovom području, te na osnovu referata i vrlo konstruktivne diskusije o-dredili zadatke za budući rad.

U periodu između dvije skupštine Društvo učitelja, nastavnika i profesora stalno je pratilo aktuelne događaje i zvaničnu u vezi s našim društveno-političkim kretanjem, a posebno u oblasti školstva i prosvjeti. U tom cilju održana su četiri plenarna sastanka, na kojima se članstvo upoznavalo s najvažnijim postavkama reforme u školstvu, načrtom Zakona o školstvu, analiziralo rad organa društvenog upravljanja u školstvu i prosvjeti i bavilo se pitanjima unapređenja ostale kulturno-prosvjetne djelatnosti. Osim toga organizirana su po radnim grupama predavanja stručnog i ideološko-političkog sadržaja. Pitanja koja su postavljena na sastancima grupa, pokazuju, da su ovaj poslovni radnici shvatili mjesto i ulogu društva u daljem učvršćenju i razvijanju organa upravljanja u školama i važnost njegova rada na stručnoj i političkoj izgradnji naštavno-odgojnog osoblja. Zato je prema ocjeni skupštine organizacija prosvjetnih radnika kninske komune dala pozitivne rezultate.

Pored rada u okviru društva i preko postojećih radnih grupa organizacija prosvjetnih radnika kninske općine računa na neophodnu pomoć lokalnih savjeta za školstvo, prosvjetu i kulturu, stručnih aktivnih, a posebno Pedagoškog centra Šibenika.

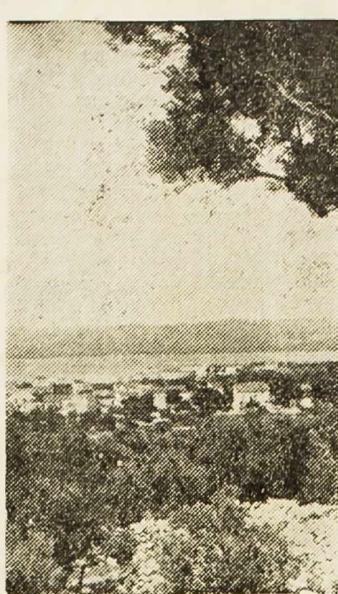
ŠAHOVSKI TURNIR

Učenici kninske osmogodišnje škole organizirali su šahovski turnir u okviru proslave Dječeg tjedna. U kategoriji pionira prvo mjesto osvojio je Pavao Sebelica, učenik VIII. a drugo mjesto Branislav Amanović, učenik VI. a razreda. Najbolji omladinac bio je Ratko Đurić, učenik VIII. a razreda. (m)

VODICE

STRADAO OD EKSPLOZIJE MINE

18-godišnj Ante Lasač Ivin izgubio je prste lijeve ruke prilikom eksplozije upaljaca mine, koji je našao prilikom izlaska iz škole. U pokušaju da ga rastavi, odjednom je došlo do eksplozije pa je se povredama upućen u bolnicu. (ba)



Murter

POGINUO OD LOVAČKE PUŠKE

U kninskoj bolnici preminuo je od ozljeda zadobivenih od lovačke puške 23-godišnji Ilija Petrović Pavlov, rodom u Uzdolju. Otisavši na pašu, on je sobom ponio lovačku pušku koju je stavio između nogu sa cijevima okrenutim prema tijelu. U jednom momentu puška je opalila, pogodivši ga u trbu. (ba)

GODIŠNJA SKUPŠTINA DRUŠTVA UČITELJA, NASTAVNIKA I PROFESORA OPĆINE KNIN

Zadaci prosvjetnih radnika

Usvojeni su zaključci i izvršen je izbor novog izvršnog odbora. (m)

STANKOVCI

USKORO ZDRAVSTVENA STANICA U NOVIM PROSTORIJAMA

Budući da je stanica smještena u privatnoj kući, NO općine je odlučio adaptirati istočni dio zadržnog doma za zdravstvenu stanicu, koja će imati 20 kreveta za bolesnike, roditelje, ambulantu i rentgen-aparat. Radovi na koje je utrošeno oko 3 milijuna dinara, bit će uskoro završeni. (MO)

STANKOVCI BEZ ČITAONICE

Stankovci su općinski centar, ali ipak nemaju čitaonicu. Velikih teškoča, za otvaranje čitaonice ne bi bilo, kad bi o tome poveli malo više brige organizacije SSRN i omiljene. Postoji inventar, pa čak i radio-aparat, koji bi se mogao popraviti i smjestiti u čitaonicu.

Ponovo otvaranje čitaonice mnogo bi značilo za taj općinski centar. (MO)

POPRAVAK BUNARA

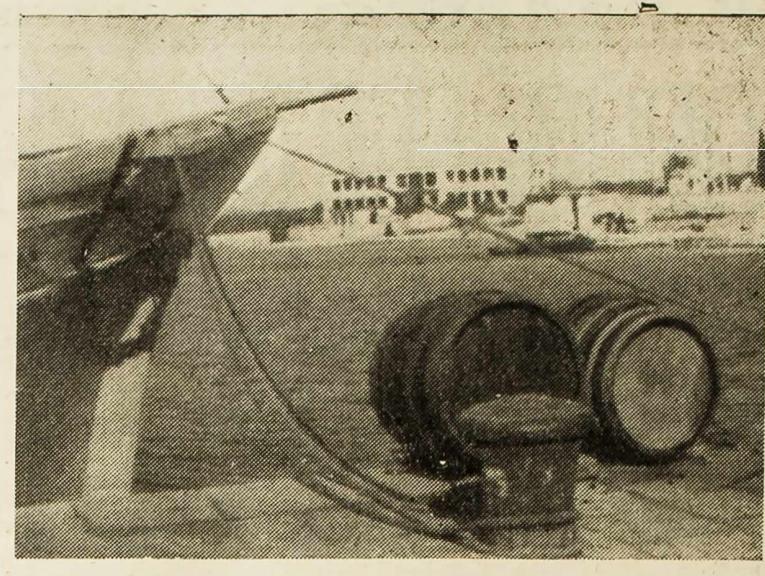
Svake godine već od početka lipnja do kraja rujna, t. j. oko tri mjeseca, sva sela i zaseoci u općini Stankovci oskudjevaju vodom, jer stari primični bunari brzo presuše, pa se ljudi i stoka nađu u veoma teškoj situaciji. Problem opskrbe stanovništva vodom zadaje najveće brige NO-u općine, koji daje, koliko je potrebno cementa za popravak bunara. Već je popravljeno nekoliko bunara u Budaku, Vukšiću i ostalim selima. (MO)

OKLAJ

Jedna značajna akcija

Općinski odbor Saveza boraca u Oklaju poduzeo je akciju za izgradnju spomenika palim borcima na području Promine. Zamisljeno je da spomenik bude u obliku zgrade koja bi u stvari bila Dom kulture.

Spomen-zgrada biće isključivo podignuta od dobrovoljnih priloga naroda Promine. Akciju je već u toku. Izabran je odbor za gradnju spomenika, a organizacije SSRN, Saveza boraca i sindikata izvršile su pripreme za sakupljanje dobrovoljnih priloga na terenu. U narodu tog kraja vlada veliki interes za gradnju spomenika. Tako je sindikalna područnica NO općine, koja broji 28 članova, dala obavezu da će sakupiti 112.000 dinara. Kolektiv Bokštinskih rudnika odlučio je da će svaki radnik dati po dvije dnevne za izgradnju spomenika što u novcu iznosi preko jedan milijun dinara. Sa ovom plemenitom akcijom upoznata su i ona lica sa područja Promine koja žive izvan ove općine. Oni su također obećali punu podršku ostvarenju zamisli Općinskog odbora saveza boraca. M. Pokrovac



Pirovac

DRNIŠ

Otvara se politička škola

Izvršene su pripreme za otvaranje jednogodišnje političke škole u Drnišu koja će početi radom 20. ovgca mjeseca. Nastava će se održavati četiri puta tjedno po 1 sata, rad bi se odvijao putem predavanja, seminarova i grupnog diskursa. U školi će se izučavati: ekonomika poduzeća, ekonomike FNRJ, državno i društveno uređenje, dijalektički materializam, te historija SK i radničkog pokreta.

Previdjeda se da bi se ova škola, nakon izvješnjog vremena, pretvorila u Marksistički centar za ideološko-ekonomsko obrazovanje članova SK drniške općine. (m)

JEDNA ZNAČAJNA AKCIJA PRORADIO DJEĆJI DISPANZER.

U zgradi zdravstvene stanice u Drnišu nedavno je otvoren dječji dispanzer, koji je zaista ureden savremeno i ukusno. Dispanzer posjeduje sve potrebne instrumente za normalan rad.

Novčana sredstva za uređenje dječjeg dispanzera uglavnom je osigurao Kotarski zavod za socijalno osiguranje Šibenik. Građevine radove izvelo je građevno poduzeće »Udarnik« iz Drniša, dok je vrlo ukusan namještaj nabavljen u »Pokuštau« u Splitu.

Za dovršenje tog značajnog i lijepog objekta treba odati puno priznanje zdravstvenom kolektivu drniške bolnice i njihovom upravitelju dr. Antu Hravaru, koji je ulazio mnogo truda i volje da se dispanzer u Drnišu otvori. Dječji dispanzerom rukovodit će dr. Šrđan Rašković.

Zdravstvena stanica u Drnišu i dalje će se proširivati novim odjeljenjima - savjetovalištem za majke, školskom polikliniku i t. d. Skoro budućnosti vjerojatno temo na toj zgradi pročitati natpis — Dom narodnog zdravlja. (m)

Savjeti poljoprivrednicima

Kako se od gnijiloga grožda dobiće dobro vino

Naši niski uzgoji vinograda često su uzrok slabog kvaliteta grožda, a naročito u vlažnim godinama. Grožde često počne truniti na samome panju. Prilikom prerade takvog grožda, uslijed raznih plijesni i bakterija, vremenska moštva je dosta dugo i slabno, pa će se to metnuti. To je zgodno i iz nijenskih i iz praktičnih razloga. Stvari neće doći u neposredan dodir sa četkama, a s druge strane pribor se brže pronade u koferu kada zatreba. Ova kesa se može napraviti od šarene tkanine takozvane »tepih-bortne« i kože. Kroz sredinu je borta, a dolje u gore dodata je koža. Kesa se zatvara patentnim zatvaračem »rajskišlusošom«.

SITNICE ZA DOMAĆINSTVO KOJE STEZNALI, A MOŽDA I NE

Kapljanje svijetle najlakše se može sprječiti ako se nova svijetla zamolio u vodu u kojoj je rastvorena obična so, a zatim se ostaviti da se osuši na zraku.

Mrlje od piva najlakše se odstranjuju pranjem u mješavini špirituša i vode.

Prskanje jaja za vrijeme kuhanja sprečava se ako se prije spuštanja jajeta u vodu na šiljku jajeta probode male rupica. Isto tako dodavanjem soli u vodu sprečava se prskanje.

Da biste očistili nakit na kome se ispod kamena naslagala prašina ili prijavština, dovoljno je da ga zamolio u benzin. Prethodno ga treba mekom krpom trljati da bi bio potpuno suh i izglačati ga jelenim kožom.

Zimi se rublje smrzne na užetu. Da biste ih sprječili dodajte u posljednju vodu, u kojoj ga inspirate, šaku soli.

Savjeti poljoprivrednicima

Kako se od gnijiloga grožda dobiće dobro vino

četka vrenja. Ukoliko se ne raspolaže sa ovakovim sokom, onda treba u ovu bačvu dodati selekcionirani vinski kvasac, koji se dobije u Splitu (Institut za jadranske kulture) sa svim uputstvima za rad.

Poslije 2 do 3 dana vino će početi vreti i normalno će odavrijeti. Ako se vrenje teško uputi, onda je potrebno izvršiti zračenje ove cijede. Cijeda se pusti da teče na pipu (kanelu) u vidro i stalno se vratiti natrag u bačvu.

Iza te radnje vino će normalno početi da vrje, te će odavrijeti za 10 do 15 dana. Čim završi vrenje bačva se nadolje sa dobroim sličnim vinom i zatvori.

Vino će se pomalo bistriti i treba ga pretočiti na kraju godine. Ovakovo vino ne smije se ostaviti nepretočeno do proljeća, jer ukoliko se i bistro postoji mogućnost da se ponovo pomuti kad nastupe toplijim danima.

Na proljeće se svako vino mora pretočiti u čistu sumporanu bačvu. Nadolijevanje bačava treba vršiti svakih 15 dana, a također i kušanje vina. Bačve trebaju biti začepljene sa dobrim drvenim čepom, na kome ne smije biti zamotana stupa ni krpa, jer su one leglo bakterija, već se čepovi zamašu sa dobrim lojem, tako da se sprječi dovod zraka u bačvu.

Ing. J. Čelar



Skradin

(Sedma Sila)

GRADSKA KRONIKA

Neovlašteno poslovanje trgovačkih poduzeća

U sali Trgovinske komore kotara održan je u četvrtak 9. o. m. sastanak Savjeta za robni promet NO općine Šibenik, kome su prisustvovali direktori trgovačkih poduzeća i većih prodavaonica.

Nakon što su izneseni prijedlozi o novom radnom vremenu u prodavaonicama, koje će uskoro uslijediti, kao i o teškoćama na koje se nalaži prilikom prodaje kruha, podnijet je izvještaj Tržne inspekcije općine Šibenik o nesavjesnom poslovanju trgovačkih poduzeća na području grada.

Prema spomenutom izvještaju proizlazi da su u razdoblju od nekoliko mjeseci ove godine trgovačka poduzeća »Prehrana«, »Konzum«, »Kornati« i »Sloga« prodavali privatnim pekarima brašno, iako za to nisu imali ovlaštenja da brašno prodaju u velikim količinama. Poznato je da je jedino Industrija »Krka« dozvoljeno snabdijevati brašnom na veliko privatne pekarske radnje. Navedena trgovačka poduzeća išla su toliko daleko, da su brašno prodavali po nožu čljeni od one koja je propisana u maloprodajnoj trgovini. Ukupno je prodano 304 hiljade kilograma brašna. Nalazom Tržne inspekcije ustavljeno je, da je šestorica privatnih pekarica od brašna kupljenog u prodavaonicama tih poduzeća učinilo prometu u vrijednosti od 23,5 milijuna dinara. Oni su na taj način, nažalost, uz pomoć trgovačkih poduzeća, nastojali izbjegći plaćanje dрушvenih obaveza, jer Uprava prihvata takvim načinom poslovanja nije ni u kojem slučaju mogla voditi evđenciju o prometu kruha kod privatnih pekarinskih radnji. Pa prema tome ni reagirati pravovremeno. Usljed prodaje brašna po sniženim cijenama po-

duzeća su imala gubitak u iznosu od 526 hiljada dinara.

Nadje organi Tržne inspekcije uspjeli su otkriti još nešto. Poduzeće »Prehrana«, »Konzum«, »Sloga«, »Ranka« i »Voće«, protivno zakonskim propisima, vršila su otкуп direktno od proizvodaca, a neka su pak išla još dalje provodeći veržnu trgovinu. Poduzeća »Ranka« i »Voće« vršila su otкуп od proizvodaca na šibenskoj tržnici. Tako je poduzeće »Ranka« otkupilo razne robe u vrijednosti od milijun i 347 hiljada dinara, prodajući kasnije tu robu za oko 9 milijuna dinara. Slično je radio poduzeće »Voće«. Ono je kupilo razno voće u vrijednosti od milijun i 632 hiljade, a zatim je prodalo zadragama za dva milijuna dinara. Isto pouzeće otkupilo je

od jedne zadruge 3200 jaja po cijeni od 11 dinara, prodajući ih zatim po 16 dinara. Takvim načinom poslovanja poduzeća su omogućavala daljnji porast cijena na tržistu. Na takvo »trgovanje« poduzeća su predana Privrednom судu u Splitu na daljnji postupak.

Industrija »Krka« i Ribarski kombinat »Kornati« kažnjeni su od Privrednog suda novčanim kaznama, budući da je ustanovljeno da su prodavali svoje artikle (brashno i ribu) po višim cijenama, iako za to nisu imali nikakvog odobrenja. Kroz diskusiju koja je kasnije uslijedila još jednaptut je proanalizirano čitavo to stanje uz zaključak, da se ubuduće protiv prekršitelja poduzmu energične i efikasne mjere.

Diskusija o novoj strukturi osnovne škole

Prvi plenum Društva učitelja, nastavnika i profesora šibenske općine u novoj školskoj godini bio je uglavnom posvećen diskusiji o novoj programskoj strukturi osnovne škole. U svom uvodnom izvještaju prof. Lazar Aksić se načelo zadržao na cilju odgoje, koji je sada točno fiksiran, a koji proizlazi iz naših socijalističkih društvenih odnosa, stalnog razvijanja društvenih proizvodnih snaga i materijalnih uvjeta života u suvremenoj civilizaciji i novog položaja i uloge, novog životnog smisla i mogućnosti oslobođene ljudske ljenosti u socijalizmu. Nakon iznajšanja društvene uloge odgojno-obrazovnih zadataka osnovne škole prof. Aksić je govorio o općem planu unutarnje strukture škole, koja obuhvaća nastavu, slobodne aktivnosti, dodatna odgojno-obrazovna područja i opću kulturnu i javnu djelatnost škole.

Diskutanti su uglavnom podstigli pojedine važnije elemente novog nastavnog rčana i programa.

O planu političko-ideološkog rada također se govorilo i zaključilo da se formiraju pri svim školama sindikalne grupe, na kojima će se proučavati materijali sa VII. konгресa SKJ i razna pitanja unutrašnje i vanjske politike. (b)

Druga premijera u Narodnom kazalištu

Poslijepodne drame »Zlatni pjesak« Žike Gavrilovića, kojom je nedavno šibensko Narodno kazalište otvorilo ovogodišnju kazališnu sezonu, prošlog četvrtka je dramski ansambel izvezio drugu premijeru »Drvni tanjur, suvremeni američki pisca Edmunda Morrisa. Komad je režirao mladi beogradski redatelj Aleksandar Ognjanović, dok je scenu postavio Vladislav Lalicki. Ova predstava ubrzo se svakako među bolja ostvarenja šibenskog dramskog ansambla. Igra glumaca bila je ujednačena, neposredna i impresivna. Dobrom kreacijom istakli su se Ana Regio u ulozi Klare, Zvonko Lepetić kao Ed Mason, Ilija Ivezic u ulozi Glena i Joso Viškarić koji je tumačio Samu Yagheru, dok su ostali također dosta pridobijeli uspjehu ove izvedbe.

Luka bez brodova

Iz luke su isplivali grčki brod »Avlis« za Drač i talijanski brod »Spes« sa 950 kubika drvene grade za Napulj. Brod »Vranje« ukrcao je 760 tona kukuruza i otplovio za Rijeku, odakle će kompletirati prosljediti za Aleksandriju. Za Aleksandriju je također isplivo brod »Plitvice« sa 5200 tona pribrojno koncentrata, dok je engleski brod »Castilian« isplivo sa 730 kubika drvene grade za luke Engleske.

SIBENIK korz jedan

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 16. X. — ZLATNI PIJE-SAK — predstava za II. kolo pretplatnika iz prošlogodišnje sezone. Početak u 20 sati.

Petak, 17. X. — ZLATNI PIJE-SAK — predstava za učenike gimnazije i učiteljske škole. Početak u 11 sati.

Subota, 18. X. — DRVNI TANJUR — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 19. X. — KULA BABILONSKA — predstava za građanstvo. Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: jugoslavenska kinoteke prikazuje njemački film — »DUNJA POŠTAREVA KĆI«. Dodatak: Filmske novosti broj 40. (15. i 16. X.)

Premijera američkog filma u boji — DOŽIVLJAJI KAPETANA VAJTA. Dodatak: Filmske novosti broj 41. (17—21. X.)

Premijera sovjetskog filma — VELIKI POZIV — (17. do 19. X.)

Premijera francuskog filma — SLUČAJ DRA LAVRENTE — (20. do 24. X.)

DEZURNE LJEKARNE

Od 18. X. — II. narodna — Ulica bratstva i jedinstva.

Od 19. do 22. X. I. narodna — Ulica Božidarja Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

Sandra, kći Iva i Katarine Petković; Nenad, sin Mate i Marije Bogdan; Ana, kći Josipa i Ike Ercegovac; Marija, kći Jose i Stane Čobanov, Desanka, kći Jerka i Olge Pirjak; Jagoda, kći Mijo Stanišlava i Bulat Ive; Jere, sин Filipa i Tonke Bulat; Željko, sin Mate i Marije Skelin; Meri, kći Tomislava i Mire Bukić; Boško, sin Milana i Mire Vrceli; Slavica, kći Gušte i Mladenke Cvitan; Mirkos, sin Pave i Dragice Lučić; Andelka, kći Ilije i Janje Paić; Sineva, kći Jure i Ružice Jurin; Željko, sin Venancija i Tonke Zagari; Sanča, kći Pave i Marije Bujas; Sineva, kći Marinka i Tonke Ković; Jasminka, kći Iva i Vinke Lemac; Milena, kći Petra i Blaženke Pivac; Branka, kći Niška i Marije Sekulić; Dragan, sin Borislava i Sonje Santini i Drago, sin Jakova i Marije Kunčić.

VJENČANI

Cvetković Ljubiša, bravar — La-bura Genoveva, radnica; Anđe Marko, mehaničar — Dobrijević Bosiljka, učiteljica; Guln Jere, konobar — Čeko Milka, domaćica i Hrđić Spase, građevinski tehničar — Dragojević Srećka, učiteljica.

UMRLI

Kardum Petar Matin, star 20 g.; Zlatović Olga rod. Šatalić, stara 38 g.; Rokić Nedjeljka Stipić, stara 19 g.; Bogdanović Milka rod. Mikulandra, stara 59 g. i Čenić Aleksandar p. Ljubomira, star 24 god.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!

— Ta-ta, ku-pi mi ne-bo-der... zapravo je jedno isprid veltrine u kalelrgi, u kojoj je izložena maketa neboder, koji da bi se ima graditi u Šibeniku. Dite je potezalo čaču, da uđu u butigu, a čači se, pako, namrskalo čelo od misli. Čača je, naime, gleda u dišenje isprid makete, brojija kamare u stanovima i čita koliko koji stan gušta. Pa je mislila:

— Oni manji, namin bi bija malešan, oni veći, ne bi se uša ni tražiti. Za našu famiju, za sada, najboji bi bija sridnji, a i on je, eno, mijun i devet stotina ijada... Spadan li ja baš u takve stručnjake, da bi mi niko da tliku vrijednost...

— Ta-ta, ku-pi mi ne-bo-der... jopef se zakrivio dite.

A čača je još piljka u dišenje, kad li mu najedanput nestane mrska sa čela, kao da mu je ništo sinilo. Makne se teke od veltrine i reče:

— Ajme mal! More biti da bi boje bilo da to ostane u zagatuli, nego da se gradi, jer, na kraju krajeva, sve je u njemu tisno, a nije ni tako čine ka šta se govori...

Tako, s oton fjabon, jedan je od naših iznja stvar u vezi neboderu, a mi, da ti od tomen pišemo, sami ne bi znali šta kazati, jerbo se i namin pari, da je u njemu sve nikako tisno, a za tisno trička nači jude dobre voje, pa da se između sebe ne bi smetali. A tak i nisu oni šta čekaju godinama stan...

Sad, priko toga bi se prišlo, ali ima drugi stvari šta su nas zasrbile. Izmedu nas se, na primjer, čulo pitanje:

— A ko će taj neboder zidati?

— Naučili smo, govori, da se ove obične kuće idu po dvi i više godina, a koliko će se njega, kad se naša poduzeća na tako zidanje nisu obikla.

— I oni u Zagrebu ide ka spuževin korakon, reći će jedan šta govori da je pratija zidanje zagrebačkog neboderu, a kako će ovi naši?

— Da se šnjirnen ne dogodi ka s onom kulon babilonskom... Drugim rčišman, mesto jeftine stanbene izgradnje, da ne dobijemo sporu! Pa šta smo onda dobili u rješavanju stanbenog pitanja?!

I tako se govorilo od tomen, a i od drugin stvariman u vezi sa gradenjem. Puno nan je bilo drago pročitati u »Šibenskom listu« ono da uvođenju »reda u građevinarstvu«, jerbo se zna da ima još puno oni, koji ne će da slušaju ni regulaciju ni vlast, nego, ka da su u najgoroj pustari, idu kako jin pane na pamet...

— A! odmakne jedan rukon. — Nije ni taj čovik, qrađanin, uvik kriv. Govori se, nastavi vratiti isti, da izmedu oni šta su uvaćeni da u gradu idu i doziduju kuće bez potrebnih uređeni karata, ima i taki šta su jin dišenje napravili juđi koji sidu na takin mlin, da jin je dužnost da pazu da se take stvari ne bi dogadale...

— Ma šta ti to govorиш, čovče! — uzbuni se niki. — Pa to bi sličilo na...

— Boje ne recite šta mislite! prikine jik otaj. — Za pravu rič, kojon bi taku pojau tribalno nazvati, biće vrimena, ako se tako stanje ne popravi. A ja se nadan da će se popraviti, ako se zazbijha oče da uvede red u građevinarstvo...

— Druže uredniče, mi smo se složili s otin, pa smo odlučili za ovaj put završiti uz pozdrav i stisak ruke.

MI SA KLUPA NA RIVI

OKRUŽNO JAVNO TUŽIŠTVO ŠIBENIK

RASPISUJE

NATJEĆAJ

za prijem u službu jednog kancelarijskog službenika u KOTARSKO JAVNO TUŽIŠTVO KNIN

Uvjet: nepotpuna srednja škola,

Rok podnošenja molbi do 31. oktobra 1958. god.

Komisija za zasnivanje i otazivanje radnog odnosa poduzeća »REVIIJA« Šibenik

RASPISUJE

NATJEĆAJ

za popunjavanje radnog mesta:

1. REFERENT ZA OPĆE POSLOVE

Uslovi za prijem najmanje 5 godina radnog staža na takovim poslovima i srednja stručna sprema.

Plaća po Tarifnom pravilniku poduzeća. Nastup odmah ili po dogovoru.

Molbe sa biografijom primaju se do 25. X. 1958. god.

OBAVIJEŠTI

RED PLOVIDBE

Motorne splavi »TRATICA« od 15. X. 1958.

Šibenik polazak	Martinska povratak
5.40	5.55
7.00	7.15
9.00	9.15
11.00	11.15
13.00	13.15
15.00	15.15
16.30	16.45
18.00	18.15

Mala m/s »Zlarin« vozi bez vozogn reda po potrebi do 20.00 h i prevozi vozila do 3 tone teška-

Povodom otvaranja zagrebačkog Atomskega instituta

Atomi za privredu i zdravlje

Zagrebački nuklearni institut, koji nosi ime velikana nauke Rudera Boškovića, počeo je rasti 1950. godine — tri godine poslije Instituta »Boris Kidrič«, u Viniči, a godinu i po iz Instituta »Jožef Stefan« u Ljubljani. Kao i na brojnim drugim poljima i ovdje je trebalo krenuti od samog početka. Razvoj nuklearnih nauka zavisio je presudno od sposobnih i poletnih kadrova. Istovremeno trebalo je modernizirati i postaviti na daleko širi osnovu cijelokupan naučno-istraživački rad, koji se na tom pojmu dotada odvijao isključivo u skromno opromljenim fakultetskim zavodima.

To je bio prvi zadatak našeg najmladeg atomskega instituta, koji se već nedugo napregnuo, da radi punim naponom. Danas je na vrhu Bijseničke ceste u predjelu Horvatovca, dovršena izgradnja zagrebačkog »atomskega grada«, u kojem predapredu radi preko 400 ljudi. Otvarenje ovog našeg najusvremenijeg instituta uslijedit će krajem ovog mjeseca u okviru svečanog proslave Rudera Boškovića povodom 200-godišnjice izdanje njegova čuvena djela »Teorija filozofije prirode«.

PRVI VELIKI NUKLEARNI UREDAJ U JUGOSLAVIJI

Najveći ponos Instituta »Ruder Bošković« predstavlja nesumnjivo ciklotron-oriški stroj za dobivanje veoma brzih nabijenih čestica, kojima će stručnjaci razbijati atomske jezgre. U ovom snažnoj mašini atomske fizike ubrzavat će se sítini nuklearni projektili — t. zv. deuteroni — do snaže od 16 milijuna elektronskih volti (16 MeV), što odgovara topotu od nekoliko milijardi stupađa. Prvi krajtu svog ubrzanja deuteroni dosiju nepojmivo veliku brzinu od 40.000 kilometara u sekundi. To je otrplike sedmi dio brzine svjetlosti. S tako ubrzanim česticama izazivat će se zatim pretvorbe atomske jezgre (t. zv. nuklearne reakcije), te proizvoditi radioaktivni izotopi, nova dragoojena sredstva u medicini, poljoprivredi, tehniči i industriji.

Malo tko danas još nije upoznat s važnošću primjene izotopa u medicini. Spretno proizvedene male radioaktivne tvari mogu se zgodno postaviti, da zrače oboljelu mjestu tjele, a da pri tom ne oštete zdravo tkivo. Pomoću izotopa — ukoliko se oni u malim količinama dodaju hrani — mogu se pratiti razna zbivanja u čovjekovom organizmu. Isto se tako pomoću izotopa može pratiti i tok raznih oblika preradbi sirovina u gotove proizvode.

POZEMNA TVORNICA IZOTOPA

Ciklotron je naročiti stroj za proizvodnju radioaktivnih elemenata, u čemu katkada nadmašuje i reaktori ili uransku peć. Svi se, naime, izotopi, koje proizvodi reaktori, mogu proizvesti i u ciklotronu. Ciklotron daje povrh toga i neke druge izotope.

Najskupljiji, a ujedno i najveći dio ciklotrona, je njegov magnet težak 60 tona. Taj ogromni komad čelika, obavljen bakrenim namotom od 10 tona, montiran je dvaeta metara ispod zemljine površine u posebno gradenoj halji. Od ostalih prostorija ciklotronske zgrade magnet je odvojen dva metra debelim zidom od armiranog betona. Betonska konstrukcija zgrade s olovnim po-

krivačem i pomicnim čeličnim blokovima predstavlja sigurnu zaštitu od svakog zračenja. Vrata od 160 tona težine pokreću se električnim putem pomoću pritska na dugme. Ona prieđe ulaz u prostor zračenja, te su providena posebnim uređajima za trenutni prekid rada ciklotrona, ako bi neka nepozvana osoba slučajno ili namjerno ušla u zabranjen prostor. Posebno rasvjetljena opomena upozorava svakoga, da je orijaški magnet u pogonu i da treba skloniti satove.

Posjetioci Instituta »Ruder Bošković«, koji budu uskoro šetali njegovim parkom, ne će ni slutiti, da u zemljinoj dubini ispod njihovih nogu danonoćno radi i djeluje prava tvornica izotopa.

VLASTITIM SNAGAMA

Pothvat izgradnje ciklotrona bio je uvelike olakšan time, što je najveća tvornica naše električne industrije »Rade Končar« u Zagrebu prihvati i potpomođu izradbu njegovih glavnih i najtežih djelova. Nacrte složenog atomskog stroja dogotovila su ubrzo tri mlađe zagrebačke nuklearne inženjera. Samo izgradnja bila je povjerenia našim ljudima, koji su uložili velike napore, da što bolje iskoriste domaće sirovine i industriju. Da je ciklotron upečatljivo u inozemstvu, stajao bi našu zemlju na manje milijun dolara. Čvako, međutim, njegova cijena dosije svetu od trideset tisuća dolara. Inače se zagrebački ciklotron nalazi na četvrtom mjestu u Evropi. Od njega su jači po snazi jedino ciklotroni u Švedskoj, Francuskoj i Engleskoj. Usput treba napomenuti, da su inozemni instituti s daleko bogatijim iskustvom gradili spomenute ciklotrone jednako dugo, pa čak možda i dulje.

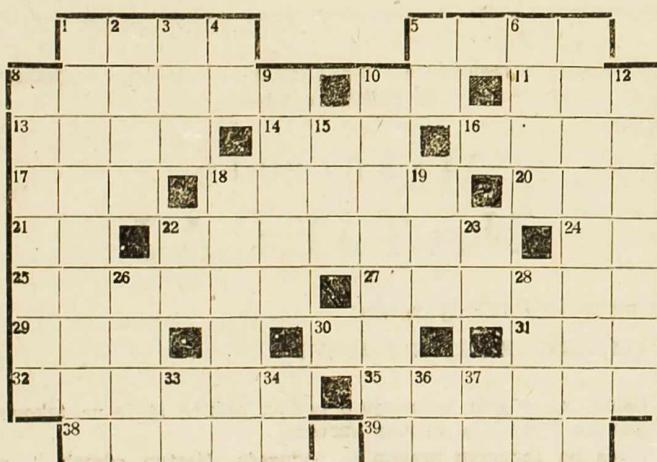
NE ZAOSTAJEMO ZA DRUGIMA

U Institutu »Ruder Bošković« se već danas ističe prilično brojna skupina teorijskih fizika, koja se može svrstati u red s mnogim poznatim grupama za istraživanje nuklearnih sila u Evropi. Ono, što je nekad interesalo, učenike, da doznaju o atomu, danas je cilj istraživanja atomskih jezgara. Tako se proučava njihova unutrašnja struktura, energetska stanja i sile, koje drže na okupu sastavne čestice jezgare. Naučne, teško shvatljive predodžbe o atomu i njihovu dijeljenju ovde su protumačene posve jednostavno. Ukoliko nuklearni procesi postanu jasniji i razumljiviji, utoliko će se povećati i mogućnost njihovih primjena. Taj cilj imadlo stalno pred očima mladi istraživači.

Eksperimentalni fizici u Institutu već uvelike koriste drugi veliki stroj nuklearne fizike — neutronski generator. Uz pomoć ovog modernog akceleratora oni ubrzavaju nanelektrizirane čestice, pa s njima zatim bombardiraju atomske jezgare. Tok neutrona, koji se može proizvesti u zagrebačkom neutronskom generatoru, odgovara po svojoj jakosti izvoru od 53 grama radija, a sva količina radija vrjedi otrplike — kao što znamo — milijuni dolara.

Mnogo bi još toga trebalo reći o radu zagrebačkog nuklearnog instituta, pa bismo brzo zaključili, da smo u području nuklearnih nauka dosegli evropsku razinu. Sve ovo otvara pred nama zaisfa svjetle perspektive.

Križaljka



VODORAVNO: 1. roditeljica, 5. suvremeni srpski književnik imenom Aleksandar (»Mrtve javke«, Raspust), 8. arapski namjesnici, 10. kineski božanstvo, 11. otok u zadarском arhipelagu, 13. općinske područje, 14. kratica Gradske NO, 16. jednako, 17. kitajski novac i uteg, 18. saonica, 20. morški krasavac, 21. suglasnik s prizvukom, 22. žbuke, 24. esperantski: nego, 25. muzička kompozicija: slobodne forme za instrumente na tipke, 27. grad u Srbiji, 29. ime američke glumice Gardner, 30. Ludolfov broj, 31. onomatopeja za ušutkivanje, 32. vajari, 35. lanac, 37. svjećnjak (turec), 38. oruda.

Aleksandra Velikog nad Perzijancima, 36. kemijski znak za aluminijski, 37. kemijski znak za radij. Rješenje križaljke iz prošlog broja. Vodoravno: 1. orden, 6. bavna, 11. Zvonko Tedling, 14. Ard, 15. Agata, 16. Ota, 17. Sh. s. 19. Ela, a. 21. ar. 22. Tahir, e. 25. Ahard, a. 27. vodeničar, n. 30. vran, 31. pad, 32. tane, 34. aut, 35. motor, 37. car, 38. miris, 39. limar. Inicijalni okomitno: 8. J (anko) L (eskobar), 24. R (adoje), D (omamović), 25. A(ton), Č(ehov). (J. V.)

PRVENSTVO GIMNAZIJE U KOŠARCI

U subotu 9. o. mj. otpočelo je tradicionalno prvenstvo Gimnazije u košarci, na kojem sudjeluju po dvije ekipe osmih i sedmih razreda, te po jedna iz petih i šestih razreda. Prvo kolo pokazalo je da favoriti iz VII. a razreda imaju realne sanse na osvajanje naslova najboljeg. Oni su u sastavu Kravica, Nakić, Bukić i Juras visoko porazili slabu ekipu V. razreda sa rezultatom 80:17. S druge strane također favoriti osmasi Karković, Medić, Bego i Štrčić teškom mukom iznijeli su pobedu protiv dobrog, ali nerutiniranog protivnika ekipe VII. b razreda, (Stošić, Kapulica, Relja i Ljubković) sa rezultatom 58:42.

JUNAK — RUDAR 3:2 (2:0)

U petom kolu dalmatinske nogometne zone Rudar iz Šibenika gostovao je u Sinju, gdje je od tamošnjeg Junaka izgubio sa 3:2 (2:0).

Utakmici je prisustvovao preko 1000 gledalaca. Studio je Krstulović iz Splita.

Golove su postigli M. Čosić i U. Čosić za Rudar, a Ezgeta, Žambata i Gavrić (11 m.) za Junak.

Igra je počela oštro i živo. Lopta se brzo prenosila s jedne polovine igrališta na drugu. Obje momčadi imale su dosta povoljnih prilika, za postizavanje zgoditaka, ali ih navale nisu iskoristile. Junak je u 30. minuti došao u vodstvo preko Ezgeta, a pet minuta kasnije Žambata je povisio na 2:0.

U drugom poluvremenu Rudar je preuzeo inicijativu i već u 10. minuti preko Čosića smanjuje na 2:1. U 35. minuti dosuden je jednačač u korist Junaka, i Gavrić povisuje na 3:1. Od 40. minuta Rudar sve češće napada i jednu povoljnju šansu iskoristio je U. Čosić smanjivši na 3:2.

Kod Rudara su se najviše istakli Čolović, Balenović i golman Šklić, koji je bio najbolji igrač na terenu. (VJ)

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

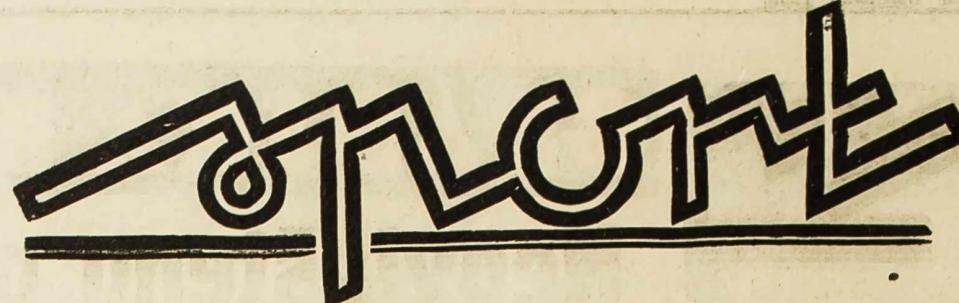
Direktor: Marko Jurković
Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Potpisati za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisk: ŠTAMPA — Šibenik



Pred Kongres za fizičku kulturu

Početkom novembra 6., 7. i 8. posjetioci Instituta »Ruder Bošković«, koji budu uskoro šetali njegovim parkom, ne će ni slutiti, da u zemljinoj dubini ispod njihovih nogu danonoćno radi i djeluje prava tvornica izotopa.

Sa narodno zdravlje, Savezni zavod za socijalno osiguranje, Savez lječarskih društava, Udržbeni pedagozi, Savez društava urbanista, Savezni zavod za produktivnost rada, Savez novinara Jugoslavije, Vlad Ivkovića da kaže nekoliko

značajnih značaja na Kongresu.

Cilj Kongresa je da svestrani društveni značaj fizičke kulture stečne pune afirmacije i da se brojne organizacije angažiraju oko sprovođenja neposrednih konkretnih zadataka fizičke kulture, da se osiguranje terena u naseljima za uspješniji fizički uzgoj omladine i djece (urbanisti), projektiranje odgovarajućih objekata (arhitekti), omasovljene rada na polju fizičke kulture.

Referati na Kongresu bit će ilustrirani statističkim podacima i brojkama. Tako, na primjer, broj od 60.000 pretškolske djece obuhvaćene organiziranim fizičkim ugođajem u jugoslavenskim razmjerima, predstavlja cifru sa kojom ne možemo biti zadovoljni. Isti je slučaj sa seoskom omladnjicom, jer ukupan broj iznosi samo dvadeset hiljada.

Na kraju, sekretar Savezne komisije za fizičku kulturu Vlada Ivković naglasio je da su mnoge institucije koje nisu neposredno vezane za fizičku kulturu shvatile njen značaj. Od velike koristi za budući prosperitet i popularizaciju fizičke kulture je baš to što se među sazivacima Kongresa nalaze zdravstvene ustanove i savezi pačak i Zavod za produktivnost rada. To je značajno, jer se zdravlje i radna sposobnost ne može posmatrati odvojeno od fizičke sposobnosti.

Uslovi za masovniji rad na fizičkoj kulturi je i stvar standarta, jer tamo gdje je životni standard na višem stepenu fiskalnog pokret je jači — izjava je na kraju sekretar Ivković.

„Šibenik“ — „Zagreb“ 2:2 (2:1)

IZGUBLJEN DRAGOCJEN BOD

Stadion »Rade Končar«. Vrijeme pogodno za igru. Prvenstvena nogometna utakmica zapadne skupine II. savezne lige. Štrajci: Škarec u 15. i Čuk u 58. minuti za »Zagreb«, a Miljević u 24. i Tedling u 45. za »Šibenik«. Gledalača 3.500. Sudac Kragulj iz Banjaluke.

»Šibenik«: Miloševska, Cvitanović, Jelenković, Ivančić, Iljadica, Tambarić, Šupe, Miljević, Žambata, Stošić, Tedling.

»Zagreb«: Maček, Jakšić, Besedić, Rezar, Vidošević, Joksimović, Škarec, Medved, Benčić, Čuk, Mušković.

I ovog puta kao i u susretu sa »Trešnjevkom« igrači domaće ekipe poigravali su se živčima gledalaca, koji su prilično razočarani i igrom i rezultatom napustili stadion. Naročito slabu igru predveo je »Šibeniku« u drugom poluvremenu u kojem razdoblju navalna petorka nije uputila niti jedan ostri udarac na vrata Zagrepčana! navalna i srednji red, izuzev dobrog Iljadice, djelovala je neorganizirano, a pomanjkanje kondicije kod nekih pojedinačnih pridonijelo je da su gosti očinjani i razočarani i igrom i rezultatom napustili stadion. Šibenik je u nastavku igre učinio i prvi gol, branči su izvan forme, a pokrajni pomagači nisu uspjeli povezati obranu sa navalom. Za Iljadicu smo već kazali. On je bio stub obrane u najbolji igrač »Šibenika«. U navalnom redu svidjeli su se istakli Vidošević i Besedić u obrani, te Škarec i Čuk u navalu. Što da kažemo o igračima Šibenika? Miloševski snosi krijuću za prvi gol, branči su izvan forme, a pokrajni pomagači nisu uspjeli povezati obranu sa navalom. Za Iljadicu smo već kazali. On je bio stub obrane u najbolji igrač »Šibenika«. U navalnom redu svidjeli su se Tedling i Stošić, Miljević samo u prvom poluvremenu, dok Šupi i Žambati ništa nije uspjevalo.

U timu »Zagreba« naročito su se istakli Vidošević i Besedić u obrani, te Škarec i Čuk u navalu. Što da kažemo o igračima Šibenika? Miloševski snosi krijuću za prvi gol, branči su izvan forme, a pokrajni pomagači nisu uspjeli povezati obranu sa navalom. Za Iljadicu smo već kazali. On je bio stub obrane u najbolji igrač »Šibenika«. U navalnom redu svidjeli su se Tedling i Stošić, Miljević samo u prvom poluvremenu, dok Šupi i Žambati ništa nije uspjevalo.

(J)

REZULTATI V. KOLA

Šibenik - Zagreb 2:2, Split - Borac 1:1, Borovo - Proleter 4:1, Trešnjevka - Lokomotiva 0:1, Elektroštroj - Odred 0:0.

TABLICA

Trešnjevka	5	3	1	1	8:4	7

<tbl_r cells="7" ix